

derhos bifaldt, at Offentliggørelsen af Programmet da maatte finde Sted.

<sup>130/98</sup>. Fra Aarhus Haandværkerforening forelaa der Meddelelse af 9de d. M. om Uddelingen af forrige Aars Indtægter af de under dens Bestyrelse staaende Legater, hvorefter der

- 1) af Legatet „Admiral Krieger og Hustrus Minde“ er tildelt 2 Personer hver 72 Kr., og 11 Personer hver 36 Kr., samt 1 Person 12 Kr.,
- 2) af Slagtermester E. V. Hendriksens og Hustrus Legat er tildelt 4 Beboere af Foreningens Afhlsbolig hver 10 Kr.;
- 3) af Fru Thora Orum Jensens Legat er tildelt 4 Beboere af samme Bolig hver 10 Kr., og
- 4) af Fabrikant H. P. Jensens Legat er tildelt 2 Beboere af samme Bolig hver 20 Kr.

Toges til Efterretning.

## Medet den 23de Marts.

<sup>61/97</sup>. Paa Foranledning af en fra Landinspektør Sørensen i Skrivelse af 17de d. M. derom fremkommen Hensjilling besluttede man at indgaa til Indenrigsministeriet med Andragende om, at der maatte blive foretaget den nedenfor nævnte Forandring i den af Ministeriet under 16de Juli 1897 godkendte Grænse for Bygrunden.

Som Følge heraf blev der under 25de d. M. til Indenrigsministeriet indgivet saalydende Andragende:

„Som det af hoslagte Skrivelse fra Landinspektør Sørensen af 17de d. M., med 2 Rids, behagelig vil erfares, har det vist sig, at den af Byraadet foreslaaede og af det høje Ministerium i Skrivelse af 16de Juli 1897 godkendte Grænse for Bygrunden paa Østfjiden ikke er ganske hensigtsmæssig, idet den paa Grund af de paagældende Grundes Udparcellering vil komme til at skære Ejendomme paa en

mindre heldig Maade, hvortil kommer, at der, efter at Bygrænsen er fastsat, er forelagt Byraadet Plan til Gadeanlæg over nogle af de Parceller, som ligge umiddelbart Nord for Bygrænsen, og som derfor kunne ventes at blive bebyggede i en nærmere Fremtid.

Byraadet tillader sig derfor at anmode om, at Bygrænsen paa det omhandlede Sted maa forandres derhen, at den som vist med grønne Linier paa de vedlagte Kort kommer til at gaa fra Grenaa Landevej uden om Matr.-Nr. 61 a, 89 b, 89 e, 89 d, 89 a, 89 f, 89 c, 72 a, 70 h, 70 i, 70 e, 70 k og 70 a og derefter i vestlig Retning som tidligere bestemt.

Med gunstigt Svar bedes Landinspektør Sørensens Skrivelse med Bilag tilbagesendt."

I Anledning heraf modtog Byraadet under 20de Maj gennem Amtet en Kommunikation af Indenrigsministeriets Skrivelse af 18de j. M. saalydende:

"I Anledning af det med Amtets paategnede Erklæring af 29de Marts d. A. modtagne Andragende fra Aarhus Byraad skulde man til Efterretning og videre fornøden Bekendtgørelse tjenstligst melde, at Indenrigsministeriet herved meddeler Samtykke til, at den ved Ministeriets Skrivelse af 16de Juli 1897 i Henhold til Lov om Købstædernes kommunale Bescatning af 11te Februar 1863 § 4 approberede Grænse for Købstadens Bygrund forandres saaledes, at den, overensstemmende med de hoslagt tilbagefølgende Kort, drages fra Grenaa Landevej uden om Matr.-Nr. 61 a, 89 b, 89 e, 89 d, 89 a, 89 f, 89 c, 72 a, 70 h, 70 i, 70 e, 70 k og 70 a og derefter i vestlig Retning som tidligere bestemt.

Paa dertil af Landbrugsministeriet givne Foranledning tilføjes, at da Prøven af de over de tidligere indlemmede Arealer optagne Kort er afsluttet, vil en særlig Prøve, paa Kommunens Bekostning, af Kortet over de nye Arealer være nødvendig."

I nærværende Møde forelaa der endvidere en af Amtet

under 9de d. M. kommunikeret Skrivelse af 7de d. M., hvori Landbrugsministeriet, efter at de af Landinspektør Sørensen udfærdigede Kort over de Arealer, der agtes inddragne under Bygrunden, have været undergivne Revision og Prøve, opfordrer Byraadet til at indbetale de dermed forbundne Udgifter, der udgøre 931 Kr. 30 Øre, til Ministeriets Landvæsenkontor.

Denne Skrivelse toges til Efterretning og videre fornøden Foranstaltning af Kasseudvalget. (Se Møderne den 16de d. M. og den 10de Maj.)

<sup>318/87.</sup> Igenindvalget for Byens og Omegns Foræenhelse var der under 6te d. M. fra Sagfører E. Winge som dertil af nævnte Udvalg paa Kommunens Vegne antagen Sagfører modtaget Beretning om, hvad der hidtil var passeret under de fra hans Side udfoldede Bestræbelser for at faa alle Vedkommende Lodsejere til at anbringe Plankebærk imellem Gangstien fra Knudrisbakke til Trøjborg og deres tilstødende Ejendomme.

Da det af denne Beretning fremgik, at der var enkelte Lodsejere, som ikke havde været at formaa til at love at sætte Hegn, vedtog man — forinden videre foretoges — at anmode Bygningskommissionen om at paalægge disse Grundejere at sætte lobligt Hegn imellem deres Ejendomme og Gangstien.

<sup>369/98.</sup> Under 28de Oktober f. A. var der fra Aarhus Grundejersforening modtaget et Andrageede om

at Vandure snarest muligt maatte blive indførte med Hensyn til alt Forbrug af Vand til Ræringsbrug;

at der med Hensyn til Forbrug af Vand til Husholdningsbrug anskaffedes et passende Antal Vandure paa Prøve i de forskellige Klasser af Ejendomme, samt

at Indførelsen af selvluftende Vandhaner i ældre Ejendomme udfattes.

Under 1ste November næstefter havde Foreningen dernæst tilstillet Byraadet en Prøve paa 2 Vandure.

Begge disse Andragender vare straks efter Modtagelsen tilstillede Udvalget for Vandværket til Erklæring.

Fra Udvalget forelæst der med Skrivelse af 25de f. M.  
en Betænkning fra Stadsingeniøren af 13de f. M. jaalydende:

„Gennem det foreliggende Andragende gaar aabenbart den Tanke at søge Vandmaalere indført i saa stor Udstrækning som muligt, først ved alle Næringsforbrug og eventuelt ogsaa ved Husholdningsbrug.

J og for sig kan en Vandværksbestyrelse ikke have noget imod en saadan Foranstaltning, da det letter dens Opgave — at skaffe tilstrækkeligt Vand — i høj Grad; thi Indførelsen af Vandmaalere vil sikkert stærkt formindske Vandforbruget, som er forholdsvis stort her i Byen.

Indførelsen af Vandmaalere vil imidlertid foranledige en Del Udgifter, over hvilke en tilnærmende Beregning lader sig foretage:

1. Gaas der ud fra, at der kun skal indføres Vandmaalere til Maaling af Vandforbruget til Næringsbrug, da stille Forholdene sig saaledes:

Der findes for Tiden

70 Næringsbrug, som ere ansatte til over 4000 Ldr. Vand aarlig,

238 Næringsbrug, som ere ansatte til under 4000 Ldr. Vand aarlig, og

62 Næringsbrug, hvis Forbrug alt maales ved Vandmaalere.

Til de 308 Næringsbrug, som ikke have Vandmaaler, vil være at anskaffe, idet man sørger for tillige at tilvejebringe en Reserverebeholdning af Maalere:

|                 |                    |           |        |   |           |
|-----------------|--------------------|-----------|--------|---|-----------|
| I. Ca. 220 Stk. | $\frac{3}{4}$ "    | Maalere à | 35 Kr. | = | 7,700 Kr. |
| 80              | " 1"               | —         | " 55   | — | 4,400 —   |
| 30              | " $1\frac{1}{4}$ " | —         | " 65   | — | 1,950 —   |
| 20              | " $1\frac{1}{2}$ " | —         | " 75   | — | 1,500 —   |
| 10              | " 2"               | —         | " 120  | — | 1,200 —   |
| 5               | " 3"               | —         | " 220  | = | 1,100 —   |
| 5               | " 4"               | —         | " 350  | — | 1,750 —   |

Oversføres... 19,600 Kr.

Oversørt... 19,600 Kr.

- II. Til at føre Kontrol med Maalesne, til Afslæsning af jamme og til Hjælp ved Regnskabet maa ansættes en Mand med Lønning 1400 Kr. aarlig, kapitaliseret.. 28,000 —
- III. Indretning af en Kontrolstation og Reparationsværksted paa Vandværket ..... 2,500 —
- IV. Til Forrentning og Amortisation af den under I nævnte Sum maa paaregnes 8 pCt af jamme eller 1568 Kr., kapitaliseret 31,760 —

I alt ca. 81,860 Kr.

Hvilket altsaa er den Kapital, Kommunen maa anvende til Foranstaltningens Gennemførelse.

Denne Udgift maa dækkes ved at opkræve en Maalerleje, der bør beregnes saaledes, at Kommunen jaar 5 pCt. af ovenstaaende Sum. Maalerlejen skal altsaa indbringe ca. 4000 Kr. aarlig. Gaas der ud fra det under I anførte Antal Maalere, vil der da være at svare følgende Leje af Maalerne:

For  $\frac{3}{4}$ " Maalere: 8 Kr. aarlig.

|                    |   |    |   |   |
|--------------------|---|----|---|---|
| " 1"               | — | 10 | — | — |
| " $1\frac{1}{4}$ " | — | 16 | — | — |
| " $1\frac{1}{2}$ " | — | 18 | — | — |
| " 2"               | — | 20 | — | — |
| " 3"               | — | 24 | — | — |
| " 4"               | — | 30 | — | — |

Tillige maa gøres opmærksom paa, at Vandværket vil høste nogen Fordel ved Indførelse af Vandmaalere til Røringsbrug, idet Regulativets 2det Tillæg bejsunderlig nok hjemler at tage 10 Ore mere pr. 100 Tdr. naar Vandforbruget maales, end naar det skønnes; men der er ingen Grund til at ændre denne Bestemmelse, da Afgiften for Vand til Røringsbrug er mindre her i Byen end i de fleste andre Byer. Denne Forhøjelse af 10 Ore pr. 100 Tdr. vil give en Indtægtsforhøjelse paa Konto VI C af ca. 3000 Kr.

2. Gaar man videre til at undersøge Udgiften ved en almindelig Indførelse af Vandmaalere, saaledes at hele Byens Vandforbrug — ogsaa Husholdningsforbruget — maales, da staar man her over for en betydelig større Op-  
gave.

Vandværket forsyner for Tiden ca. 3200 Ejendomme. Det kan ikke anbefales at benytte  $\frac{1}{2}$ " Vandmaalere, da det med Sikkerhed kan forudses, at Vandforsyningen i saa Tilfælde vilde blive meget mangelfuld. De mindste Dimensioner af Vandmaalere, der bør anvendes, maa være  $\frac{3}{4}$ ", og paa de Steder i Byen, hvor Trykket er forholdsvis ringe, samt ved store Ejendomme maa der anvendes 1" Vandmaalere.

Gaas der ud fra, at der i hver Ejendom anbringes 1 Vandmaaler, og at det bliver Husejerens Sag at fordele Vandforbruget mellem sine Vejere, kan det antages, at der vil være at anskaffe:

|                                                |           |            |
|------------------------------------------------|-----------|------------|
| I. Ca. 2000 Stk. $\frac{3}{4}$ " Vandmaalere à | 35 Kr. =  | 70,000 Kr. |
| " 1200 " 1"                                    | " 55 — =  | 66,000 —   |
| " 30 " $1\frac{1}{4}$ "                        | " 65 — =  | 1,950 —    |
| " 20 " $1\frac{1}{2}$ "                        | " 75 — =  | 1,500 —    |
| " 10 " 2"                                      | " 120 — = | 1,200 —    |
| " 5 " 3"                                       | " 220 — = | 1,100 —    |
| " 5 " 4"                                       | " 350 — = | 1,750 —    |

3 alt 143,500 Kr.

II. Til at føre Kontrol med Maalerne, til at aflæse samme samt til Assistance ved Regnskabsvæsenet maa der ansættes 3 Mand med Lønning 1400 Kr. = 4200 Kr., kapitaliseret .....

84,000 —

III. Til Indretning af en Kontrolstation samt til et Reparationsværksted paa Vandværket .....

10,000 —

IV. Til Forrentning og Amortisation af den under I nævnte Sum paaregnes 8 pCt. af samme (11,480 Kr.), kapitaliseret ....

287,000 —

3 alt ca. 524,500 Kr.

Idet der formentlig ogsaa i dette Tilfælde bør svares den samme aarlige Maalerleje som angivet oven for, vil den aarlige Afgift af Maalerne andrage:

|               |                    |           |       |      |            |
|---------------|--------------------|-----------|-------|------|------------|
| For 2000 Eft. | $\frac{3}{4}$ "    | Maalere à | 8 Rr. | .... | 16,000 Rr. |
| " 1200        | " 1"               | —         | " 10  | .... | 12,000 —   |
| " 30          | " $1\frac{1}{4}$ " | —         | " 16  | .... | 480 —      |
| " 20          | " $1\frac{1}{2}$ " | —         | " 18  | .... | 360 —      |
| " 10          | " 2"               | —         | " 20  | .... | 200 —      |
| " 5           | " 3"               | —         | " 24  | .... | 120 —      |
| " 5           | " 4"               | —         | " 30  | .... | 150 —      |

3 alt 29,310 Rr.

eller ca.  $5\frac{1}{2}$  pCt. af Anlægssummen.

Der er saaledes næppe Tvivl om, at Anskaffelse og Indførelse af Maalere ikke vil være forbunden med Tab for Kommunen med de oven for angivne Takster for Lejen.

Det maa dog endnu undersøges, hvilken Vandafgift Kommunen bør beregne sig, isald man maatte bestemme sig for Vandmaaleres Indførelse, og det er da i saa Henseende nødvendigt at sikre sig, at Vandværkets Indtægter ikke formindskes ved denne Foranstaltning, hvilket er aldeles utilstedeligt med de forestaaende store Arbejder for Dje, som Vandforsyningen kræver, ligesom Byens Udvidelse stadig vil kræve en fortsat Udvidelse af Vandværket.

Paa nedenstaaende Skema er angivet, hvorledes Vandforbruget samt Vandværkets Indtægter og Udgifter have stillet sig i de sidste 5 Aar, for hvilke Regnskab foreligger.

|        | Vandforbrug. | Indtægter. | Udgifter.                               |          |                 |        |
|--------|--------------|------------|-----------------------------------------|----------|-----------------|--------|
|        | Idr.         | Rr.        | Forrentning<br>og<br>Amortisa-<br>tion. | Driften. | Udvi-<br>delse. | 3 alt. |
| 1893.. | 13,434,502   | 89,718     | 29,510                                  |          |                 | 80,619 |
| 1894.. | 13,577,719   | 95,009     | 29,510                                  | 43,797   | 7,901           | 81,208 |
| 1895.. | 13,353,765   | 100,918    | 29,510                                  | 44,557   | 16,148          | 90,215 |
| 1896.. | 13,595,607   | 109,964    | 29,510                                  | 42,465   | 17,136          | 89,111 |
| 1897.. | 13,667,993   | 117,724    | 29,510                                  | 41,147   | 26,162          | 96,819 |

Det ses, at man bør gaa ud fra Forholdene i 1897; men tillige maa erindres, at Indførelse af Vandmaalere vil bevirke en Nedgang i Vandforbruget. Forholdene kunne mulig blive saaledes, at man med et Forbrug af kun 10 Millioner Tdr. skal tilvejebringe en Indtægt paa 118,000 Kr. — Herefter maa Prisen pr. 100 Tdr. Vand ansættes til

$$\frac{118,000 \text{ Kr.}}{100,000} = 1 \text{ Kr. } 18 \text{ Ore, afrundet til } 1 \text{ Kr. } 25 \text{ O.}$$

Her i Landet findes kun en By, hvor hele Vandforbruget maales, nemlig Korsør. Reglen her er følgende: Til Husholdnings- og andet Brug er fastsat et vist Vandforbrug i Kvartalet i Forhold til Bygningens Assurance-sum. Det saaledes normerede Forbrug betales med 3 Kr. pr. 100 Tdr. og derefter 4 Kr. pr. 100 Tdr. Ekstraforbrug.

I København anvendes Maalere kun til Næringsbrug og det kun i Tilfælde, hvor Forbruget ikke kan stonnes.

I mange tykke Byer maales derimod hele Forbruget — saavel til Næringsbrug som til Husholdningsbrug — gennem Vandmaalere. Dette er saaledes Tilfælde i Berlin og Hamburg, ja endog i mindre Byer (f. Eks. Erfurt med 80,000 Indbyggere) er man gaaet over til Maaling af hele Vandforbruget. Der har man følgende Takster:

|                         |             |                     |
|-------------------------|-------------|---------------------|
| For Kvartals Forbrug af | 1—35 Tdr.   | 140 O. pr. 100 Tdr. |
| "                       | " 35—350    | 110 — " — —         |
| "                       | " 350—1750  | 95 — " — —          |
| "                       | " over 1750 | 85 — " — —          |

Sluttelig skal bemærkes angaaende det foreliggende Andragendes enkelte Punkter:

ad 1. Vandværkets Bestræbelser gaa i den af Andragerne onskede Retning. I de sidste 3 Aar er der anbragt ca. 60 Vandmaalere, og det er vedtaget af Vandværksudvalget efterhaanden at lade anbringe Vandmaalere hos alle større Forbrugere.

Man har dog bestemt sig til foreløbig at indskrænke sig til Anbringelse af Vandmaalere ved Vandforbrug af over 4000 Tdr.

Hvorledes Forholdene vilde stille sig, og hvilke Udgifter der ere forbundne med Indførelse af Maalere til alle Næringsbrug, er paabestemt tidligere.

ad 2. Det kan ikke ses, at der kan være noget til Hindrer for at imødetomme Andragerens Ønske om, at der forslagsvis anbringes nogle Vandmaalere for at komme til Klarhed over Vandforbruget til Husholdningsbrug. Det bør dog anbefales, at Vandmaalerne anbringes i nogle Kommunen tilhørende Ejendomme.

Der er allerede anbragt Vandmaalere i Vandværkets og Slagtehusets Funktionærboliger; men de have ikke fungeret længe nok til, at man kan drage paalidelige Slutninger angaaende Vandforbruget.

Det kunde maaske anbefales, at der endvidere blev anbragt Vandmaalere paa fattiggaardens og Alderdomshjulets Vedninger.

Skulde man ønske endnu flere Vandmaalere opstillede, skal jeg ikke udtale mig herimod.

Men skulde der ikke være Stenning for en almindelig Indførelse af Vandmaalere, ere disse Forsøg dog unyttige og overflødige.

ad 3. Paa Budgettet for indeværende Aar er der paa Konto XI 2 c opført en Bevilling paa 6000 Kr. som 1ste Bidrag til Udgifterne ved efterhaanden at anbringe selvblukkende Vandhaner i alle ældre Ejendomme i Stedet for ikke-selvblukkende Haner.

Inden jeg fremsatte dette Forslag for det ærede Udvalg, har jeg raadført mig med Vandinspektør Ollegaard i København og Stadsingeniør Jochimsen paa Frederiksberg, og har jeg fra begge faaet Udtalelser om, at selvblukkende Haner vare paabudte saavel i København og Frederiksberg overalt, hvor der fra Vandhaner habes frit Afløb til Kloak, ligesom de begge anser Afstæffelsen af de ikke-selvblukkende Haner, som her i Byen ere anbragte stik imod Regulativets Bestemmelser, for et godt Middel til at indskrænke Vandforbruget. Det skal bemærkes, at i de 4 sidste Aar anbrin-

ges kun selvlukkende Hæner i alle nye Ejendomme her i Byen.

Saafrømt der ikke er nogen Udsigt til en almindelig Indførelse af Vandmaalere til alt Vandforbrug, ser jeg ikke rettere, end at det vilde være at handle imod Kommunens Interesser, hvis man vilde opgive Tanken om de ikke-selvlukkende Hæners Afstæffelse.

Naar det undertiden høres anført mod de selvlukkende Hæner, at de give Stød i Rørene, og at de foranledige mange Reparationer, da har disse Indvendinger ikke meget at bethede. Mærkes Stød i Rørene behøver man blot at aabne Aftapningshænen, hvorved Vandet udtømmes af Hæledningen, og tillige at aabne for den øverste Hæne paa Ledningen, hvorved Luft indledes i Ledningen. Stødene ville da ophøre.

Og med Hensyn til Reparationer saa er det en komplet Bilsfarelse, at gode selvlukkende Hæner skulde fordrø flere Reparationer end gode ikke-selvlukkende Hæner.

Har man derimod til Hensigt at arbejde hen imod en obligatorisk Indførelse af Vandmaalere, en Foranstaltning, jeg ikke skal udtale mig imod — da har Kommunen ingen væsentlig Fordel af de med Afstæffelsen af de ikke-selvlukkende Hæner forbundne Udgifter."

Udvalget havde derhos selv udtalt sig saaledes:

„Idet Udvalget hermed tilbagefender det til Byraadet fra Aarhus Grundejerforening indsendte Andragende bilagt med Stadsingeniørens Erklæring derover, skal man udtale følgende:

Med Hensyn til Krævet om Vandmaalere til alt Røringsbrug, da falder dette til Dels sammen med Udvalgets Ønsker, og Vandværksbestyrelsen har jo ogsaa praktiseret i Overensstemmelse hermed i de senere Aar, idet der stadig hvert Aar indføres flere og flere Vandmaalere hos de større Røringsbrugere; at indføre Vandmaalere paa een Gang over alt ved alt Røringsbrug kan Udvalget dog ikke anbefale dels af Hensyn til de dermed forbundne betydelige

Udgifter, som ophlyst af Stadsingeniøren, dels ogsaa fordi det forekommer Udvalget overflødigt ved de mindre Forbrugere, hvor et Skøn saa godt som altid vil kunne træffe det rette nogenlunde.

Med Hensyn til Andragernes Anmodning om, at der anskaffes og opstilles til Prøve nogle Vandmaalere for at maale Forbruget af Vand til Husholdningsbrug i Ejendomme af forskjellig Størrelse, da kan Udvalget ikke have noget herimod, men betragter dog slige Forsøg som unyttige, da Udvalget ikke kan tænke sig at ville anbefale Byraadet at gaa til at indføre en saa revolutionær Reform som at lade Vandafgiften af Vand til Husholdningsbrug beregne udelukkende efter Vandmaalere. Resultatet af en slig fuldstændig Omændring af Beregningen for Vandafgiften vilde ganske sikkert blive, at Byrderne ved Vandafgiften lettedes for de mere velstillede og lagdes over paa de ubemidlede, en Forandring af Skat, som næppe kan kaldes retfærdig og human, og som ganske sikkert snart vilde blive meget upopulær, ikke mindst hos Aarhus Grundejere. Skulde Byraadet imidlertid ikke dele denne Opfattelse, men være stemt for at indføre Vandmaalere ogsaa til Husholdningsbrug, maa Udvalget dog indstændig anmode om, at dette Spørgsmaal i det mindste stilles i Bero, indtil Vandværket er færdigt med Arbejderne til artesiske Vandforsyning, hvilke Arbejder give Stadsingeniøren og Vandværket saa meget at bestille, foruden andre store Arbejder som Marselisborg Bebyggelsen, at der umulig kan overkommes ogsaa de store Arbejder, som udfordres for at indføre denne radikale Reform paa Vandværket. Da Udvalget altsaa ikke kan anbefale Byraadet at tænke paa Vandmaalere til Husholdningsbrug, kan man med Hensyn til Andragendets 3die Punkt, de selvlukkende Hæner, kun anbefale, at Byraadet ikke forandrer den Beslutning, som man i sin Tid vedtog i dette Spørgsmaal."

Efter at Sagen var forhandlet vedtog Byraadet at slutte sig til Udvalgets foranstaaende Indstilling.

16de d. M. (A Nr. 594) derom fremsat Anmodning tillodes det, at den østlige Side af Frederiksalles imellem Træerne og Kirkegaardsmuren fra Hjørnet af Sønderalles og til nærved Bane- gaardsvej maatte blive indrettet og indtil videre benyttet som Ridesti.

En fra Regimentet i Skrivelse af 29de April (A Nr. 906) fremsat Anmodning om, at dette Gade stykke i denne Anledning maatte blive gjort til Genstand for en let Ophugning samt Be- lægning med Grus, samt at der for hver Ende maatte blive an- bragt et Brædt med paamalet „Ridesti“, hvilken Skrivelse indkom og behandledes i Mødet den 10de Maj, mente Byraadet derimod ikke at kunne imødefomme.

(Se Mødet den 15de Juni.)

<sup>88/99.</sup> Efter Indstilling af Udvalget for Brolægning i Skrivelse af 18de d. M. antoges der følgende fra Himmerland Cementfabrik fremkomne Vicitationsstilbud paa Levering af støbte Betonrør til Kloakanlæg paa Marselisborg, nemlig paa Leve- ring af:

|                                                                             |                |
|-----------------------------------------------------------------------------|----------------|
| 840 løb. Fod 30" cirkelformet Betonfloaf med 6" Bundrende à 2 Kr. 94 Ø. for | 2469 Kr. 60 Ø. |
| 570 løb. Fod 24" do. do. med do. à 2 Kr. 40 Øre .....                       | 1368 — " —     |
| 240 løb. Fod à 24" do. do. med 3" Bund- rende à 2 Kr. 35 Øre .....          | 470 — " —      |
| 400 løb. Fod 21" do. do. med do. à 2 Kr. 12 Øre .....                       | 848 — " —      |
| 756 løb. Fod 16"×24" ægformet Beton- floaf à 2 Kr. 15 Øre .....             | 1625 — 40 —    |

(Se Møderne den 23de Februar og den 10de Maj.)

<sup>90/99.</sup> I et Andragende af 18de f. M. havde Gartner N. Weber anholdt om, at Byraadet dels saa snart som muligt vilde lade nedlægge Gas- og Vandledning i de over hans Ejen- dom, Matr.-Nr. 5 b og 5 c af Aarhus Markjorder fra Marselis- borg, assatte Gader, nemlig Jægergaardsvejens Forlængelse og den Del af Wilstersgade, som strækker sig derfra til den gamle Wilstersgade, og dels i Sommerens Løb vilde lade disse Gader

anlægge med brolagt Kørebane, Kendeften og Fortov, alt paa Andragereis egen Bekostning.

I Anledning heraf vedtog Byraadet i Mødet den 9de d. M. efter forud indhentet Erklæring fra Udvalget for Brolægningssvæsenet i Skrivelse af 28de f. M. at lade Gaderne brolægge i den kommende Sommer, for saa vidt dette kan ske uden at virke hæmmende paa Kommunens egne Gadeanlæg, imod at Udgifterne herved, der af Stadsingeniøren ere anslaaede til ca. 15,000 Kr., erlægges forskudsvis til Kæmmerkassen, hvorhos man nu, efter modtagne Erklæringer fra Udvalgene for Gas- og Vandværket, henholdsvis af 18de og 19de d. M. vedtog at lade Gas- og Vandrør nedlægge i Gaderne imod den sædvanlige Betaling af 4 Kr. pr. løbende Alen Facade.

Det tilføjes derhos, at da der ligeledes under Sagen var fremkommet Andragende om, at den Gade, der er anlagt i lige Forlængelse af Jægergaardsvej, maatte faa et Navn, vedtog Byraadet i sit Møde den 27de April at benævne den „Ewaldsgade“.

<sup>100/99.</sup> Ved Skrivelse af 18de f. M. havde Udvalget for Havnevæsenet fremsendt Havnens Regnskab for 1898 med alle tilhørende Bilag. Regnskabet har derefter været fremlagt til det befaalede offentlige Eftersyn og er blevet gennemgaaet af J. Christensen og Lottrup som kritiske Revisorer, der intet havde fundet derved at bemærke.

Regnskabet blev nu gennemgaaet, og da der intet fandtes at bemærke, vedtoges det at indsende det forelagte til Indenrigsministeriet, forsynet med de sædvanlige Paategninger.

<sup>108/99.</sup> Ifølge et af Murmester A. B. Nielsen under 21de f. M. derom indgivet Andragende og i Overensstemmelse med Stadsingeniørens af Udvalget for Brolægningssvæsenet under 21de d. M. tiltraadte, den 20de d. M. derved afgivne Erklæring, tillod Byraadet for sit Bedkommende Andragereis at anbringe en 2 Alen bred Gangbro over Aaen fra Magade til Ejendommen Fiskergade Nr. 45, paa Betingelse af

- 1) at der inden Anbringelsen fremsendes detaillerede Tegninger af Broen til Byraadets Approbation.

- 2) at Broen beregnes saa stærkt, at den er i Stand til at bære en Belastning af 100 Pbd. pr. □-Fod,
- 3) at Ejeren af fornævnte Ejendom er pligtig til at fjerne Broen, naar forlanges, og at genoprette de tidligere Forhold, hvorom en Deklaration vil være at tinglæse paa Ejendommen, samt
- 4) at Tilladelse til Broens Anbringelse bortfalder, saafremt den ikke er anbragt inden 2 Aar fra den 25de d. M. at regne. For saa vidt Aløbet maatte blive indsnævret ved Anbringelsen af denne Bro, maa det blive Andragerens egen Sag dertil at indhente Samtykke fra rette vedkommende.

<sup>112/99.</sup> I et til Byraadet indgivet Andragende af 28de f. M. havde de „Samvirkende Idrætsklubber i Aarhus“ anholdt om, at der uden Udgift for Klubberne maatte blive anlagt 2 Idrætspladser, en ved Byens søndre og en ved dens nordre Side, subsidiært at der maatte blive Klubberne Steder anvist til Anlæg af saadanne Pladser.

I Anledning heraf vedtoges det efter Forslag af Udvalget for Byens Udvidelse og Behyggelse af 21de d. M. at give den til Skolelege paa Marselisborg Mark anviste Plads nogen Udvidelse og da anvise Klubberne den til Benyttelse efter nærmere Anordning af Udvalget for Skolevæsenet. Imod Nord, hvor ingen anden Plads findes til Disposition end den saakaldte Sandgrav, stilles denne til Klubbernes Raadighed uden Betaling, dog med Undtagelse af den mindre Del af samme, der er overladt til en Tennisklub.

Skulde Klubberne ønske en anden Plads imod Nord, særlig af Markjorderne, vilde Byraadet heller ikke hve noget imod at overlade dem en saadan for en passende billig Leje, naar Lejlighed dertil gaves, f. Eks. naar Lodderne paa ny udlejedes.

<sup>131/99.</sup> Efter derom fra Gæstgiver Carl Sørensen som Ejer af Hotel „Carl“ paa Banegaardsvej foreliggende Andragende af 14de d. M. og ifølge Indstilling af Udvalget for Bro-  
lægningsvæsenet af 21de d. M. meddeles der Andrageren Tilladelse til paa Fortovet uden for hans nævnte Ejendom at an-

Bringe en Række Borde og Stole til Servering fra Hotellet paa Vilkaar, at hele Fortovet paa hans Bekostning asfalteredes eller belagdes med Klinker langs Hotellets Facade, og at Fortovet derefter i dets halve Bredde vedligeholdtes af Andrageren, at denne erlagde en aarlig Afgift af 50 Kr., der betalttes forud og hvoraf ingen Del tilbagebetales, selv om Tilladelsen ikke benyttes i det fulde Tidsrum, dog at Afgiften for indeværende Aar kunde bortfalde paa Grund af de med Fortovets Omlægning forbundne Udgifter, samt at Andrageren underkastede sig de Bestemmelser, som mulig senere maatte blive givne for dette Forhold.

<sup>132/99.</sup> Et fra Skolekommissionen modtaget Eksempplar af Kirke- og Undervisningsministeriets Befendtgørelse af 30te Jan. d. A. om Undervisningen og den afsluttende Prøve ved Borger-skoler med Ret til at afholde Borger-skoleeksamen toges til Efterretning.

<sup>133/99.</sup> Efter Forslag af Udvalget for Skolevæsenet af 15de d. M. vedtoges det at tilskrive Skoledirektionen for Aarhus Købstad og Hasle Herred saaledes:

„Efter at det saakaldte Kunstvejdistrikt m. m i Henhold til allerhøjeste Resolution af 7de December f. A. er indlemmet i Aarhus Købstad, er den Skole, som Viby S. gne- raad i sin Tid har oprettet i dette Distrikt, kommet til at henhøre til Aarhus Kommunes Skolevæsen, hvorefter By- raadet har vedtaget, at det ved Skolen ansatte Lærerper- sonale, nemlig Lærer Søren Olsen Juul, født den 3die April 1859 og Lærerinde Froken Jacobe Nielsen, født den 20de Januar 1864, maa lønnes efter det for Aarhus Kommune gældende Lønningsreglement og efter deres An- ciennitet ved Kunstvej Skole, saaledes at Læreren Juul, der er ansat den 21de Februar 1888, f. L. opbærer 1500 Kr. aarlig og Froken Nielsen, der er konstitueret den 1ste December 1896 og fast ansat den 1ste December 1898, 800 Kr. aarlig, heri medregnet Skolepenge.

Ved at meddele foranstaaende tillader man sig at an- mode den ærede Skoledirektion om at ville foranledige, at

det nævnte Værerpersonale overgaar fra Ring Herreds Skoledirektions til den ærede Skoledirektions Omraade."

145/99. Efter Indstilling af Udvalget for Skolevæsenet af 5te d. M. bifaldtes det, at der maatte oprettes en Hjælpeklasse for Borgerpigeskolen fra Paaſke indtil Sommerferien.

146/99. Et fra Glarmester J. Chr. Witten m. fl. Grundejere og næringsdrivende i Magade og Jernerbåd fremkommet Andragende om Fjernelse af Fisterboderne og Bisjoret ved Frederiksbro samt om, at Pladsen, hvor disse ligge, maatte blive hævet i Højde med Gaden, besluttede man at oversende Udvalget for Brolægningsvæsenet til Erklæring.

150/99. Over Affattelsen af Rigsdagsvalglisten var der i alt indkommet 12 Klager, hvoraf 8 vedkom Visterne for nordre Kreds og 4 Visterne for søndre Kreds.

Af Klagerne bleve 7 optagne paa de respektive Vister; for 2 Klageres Vedkommende blev der foretaget mindre Forandringer ved Angivelsen af de paagældendes Navne og Bopæl, medens 3 Klager fandtes uberettigede til at blive optagne, den ene paa Grund af modtagen Fattighjælp, der ikke var tilbagebetalt eller eftergivet, den anden paa Grund af, at hans Bo vedblivende var under Konkursbehandling, hvormod den tredje aldeles ikke var hjemmehørende her i Byen.

## Medet den 6te April.

27/99. I Medet den 3die Februar f. A. havde Udvalget for Ræſe- og Regnskabsvæsenet ved at tilbageſende flere det til afvekslende Tider til Erklæring tilstillede Andragender fra forskellige i Kommunens Tjeneste værende Bestillingsmænd, der ikke ere indbefattede under Pensionsreglementet af 12te April 1894, om, at der maatte blive tillagt Andragerne Ret til Pension, ved Skrivelse af 28de Januar f. A. fremsendt Forslag til Tillæg til